

Kenniscentrum **Medische
Keuringen
in Arbeid**

Nederlandse
Vereniging voor **nvab**
Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde

Preventief Medisch Onderzoek

Informatie voor werkgevers in vraag en antwoord

Wat is Preventief Medisch Onderzoek?

Preventief Medisch Onderzoek (PMO) is een instrument om de gezondheid en inzetbaarheid van werknemers in uw organisatie te beschermen en te bevorderen.

PMO is bedoeld voor individuele werkende mensen. Daarnaast kunt u voor uw organisatie een beeld krijgen van de gezondheid en inzetbaarheid van groepen werknemers (bijvoorbeeld een afdeling of vestiging).

Wat heb ik als werkgever aan een PMO?

Goed uitgevoerd PMO leidt tot gezondere werknemers die goed inzetbaar blijven. Eventuele problemen die te maken hebben met werk en gezondheid komen in een vroeg stadium aan het licht. Individuele medewerkers kunnen advies krijgen omtrent hun wijze van werken en leefgewoonten. De bedrijfsarts kan uw bedrijf ook advies geven om maatregelen te nemen om de gezondheid van groepen werknemers beter te beschermen. PMO kan zo tot kostenbesparingen leiden.

De Arbowet (artikel 18) verplicht werkgevers om PMO aan hun werknemers aan te bieden: “De werkgever stelt de werknemers periodiek in de gelegenheid een onderzoek te ondergaan, dat erop is gericht de risico’s die de arbeid voor de gezondheid van de werknemers met zich brengt zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.”

De kosten van het uitvoeren van een PMO zijn voor uw rekening als werkgever, maar de opbrengsten ook. In sommige gevallen is cofinanciering door de zorgverzekeraar mogelijk.

De ondernemingsraad kan u wijzen op uw verplichting om een PMO aan te bieden. Ook individuele werknemers kunnen om een PMO vragen. Zij kunnen hun verzoek rechtstreeks bij u neerleggen, of bij een vertrouwenspersoon van het bedrijf.

Herhaald aanbieden van PMO aan uw werknemers biedt meer zekerheid voor een goede gezondheidsbescherming van uw werknemers in de komende jaren en geeft u handvatten voor gezondheidsmanagement in uw bedrijf.

Wat is de relatie tussen de Risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) en PMO?

Bij het voeren van het arbeidsomstandighedenbeleid is de RI&E, als inventarisatie en evaluatie van de risico's die de arbeid voor de werknemers met zich mee brengt, voor u als werkgever een hulpmiddel. Zowel RI&E als PMO maken onderdeel uit van uw gezondheidsmanagement. Aandachtspunten vanuit uw RI&E kunt u gebruiken voor de invulling van het PMO. RI&E en PMO zijn beiden van belang voor de zorg voor arbeid en gezondheid in uw bedrijf.

Hoe duur is een PMO?

De prijs van een PMO hangt af van de inhoud van het onderzoek en van de uitgebreidheid van de groepsrapportage. Voor het individuele deel van een PMO liggen de kosten meestal tussen € 150 en € 200 per werknemer.

Is deelname van werknemers aan PMO verplicht?

Uw werknemers zijn niet wettelijk verplicht tot deelname aan PMO. Er kan wel een verplichting bestaan op grond van een wet of de CAO voor uw branche of sector.

Kan een PMO gevolgen hebben voor de rechtspositie van werknemers?

Een 'gewoon' (niet verplicht) PMO kan geen gevolgen hebben voor de rechtspositie van een werknemer. Dat kan wel het geval zijn wanneer sprake is van verplichte periodieke keuringen.

Wie bepaalt de inhoud van het PMO?

Na de wensen van het bedrijf (management en werknemersvertegenwoordiging) in kaart te hebben gebracht, adviseert uw bedrijfsarts u bij het maken van een voorstel voor de inhoud van het PMO.

Wie voert een PMO uit?

Bij de uitvoering speelt de bedrijfsarts een centrale rol. Maar ook de arboverpleegkundige, arbeids- en organisatiedeskundige, laborant/functieassistent en doktersassistent kunnen bij PMO een taak hebben.

Hoe wordt een PMO uitgevoerd?

PMO is een reeks van activiteiten die bedrijf en arbo-professionals gezamenlijk uitvoeren. De Leidraad PMO van de NVAB beschrijft dat proces in een drietal fasen, die elk een reeks acties omvatten. Bedrijfsartsen volgen deze stappen.

Fase 1: Voorbereiding

- Stap 1: initiatief nemen: PMO-agendasetting in het bedrijf
- Stap 2: doelen kiezen en plan opstellen
- Stap 3: budgettaire mogelijkheden vaststellen en beslissing nemen
- Stap 4: projectplan opstellen
- Stap 5: voorlichting medewerkers

Fase 2: Uitvoering

Stap 6: medewerkers uitnodigen

Stap 7: uitvoering medisch onderzoek (signaleringsvragenlijst, screening, aanvullende diagnostiek)

Stap 8: individuele feedback en inzet individugerichte interventies

Stap 9: analyse op groepsniveau, groepsrapportage en inzet groepsinterventies

Fase 3: Evaluatie en vervolg

Stap 10: proces evalueren en vervolg plannen

Wat kan een medewerker verwachten bij deelname aan een PMO?

Een medewerker wordt schriftelijk uitgenodigd deel te nemen en krijgt voorlichting over doel en inhoud van het PMO. Bij deelname kan het zijn dat er schriftelijke vragen beantwoord worden, dat er lichamelijk en eventueel laboratorium onderzoek plaatsvindt. Hierna, bespreekt de bedrijfsarts de resultaten met de werknemer en geeft persoonlijke adviezen.

Hoe vaak wordt een PMO uitgevoerd?

Hiervoor is geen standaardtermijn te geven. Afhankelijk van de risicofactoren in het werk en de werknemerspopulatie in uw bedrijf zal de bedrijfsarts u hierover adviseren.

Gaat het om een grotere kans op ernstigere gezondheidsproblemen dan is de periode tussen PMO's korter.

Wat wordt er gedaan met de informatie over de gezondheid van onze medewerkers?

Individuele gezondheidsgegevens vallen onder het medisch beroepsgeheim. PMO moet bovendien voldoen aan de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Deze wet bepaalt dat gegevens alleen mogen worden gebruikt voor het doel waartoe ze zijn verzameld, en regelt onder andere de wijze van opslag en de bewaringstermijnen.

Het feit dat u als werkgever betaalt, geeft u niet het recht om inzage te hebben in de medische dossiers van uw medewerkers.

Hoe kan ik er zeker van zijn dat ons PMO van goede kwaliteit is?

Zorgvuldige uitvoering van het PMO is van groot belang, voor u en uw werknemers. U kunt zeker zijn van goede kwaliteit als:

- er gebruik is gemaakt van de Leidraad PMO van de NVAB (www.nvab-online.nl onder Richtlijnen en Leidraden)
- de adviezen zijn gebaseerd op bewijs uit de medische literatuur.
- rekening is gehouden met de Wet op de Geneeskundige Behandeloovereenkomst (WGBO). Deze wet regelt de verhouding tussen arts en cliënt. Deze relatie komt (ook bij PMO) tot stand op basis van vrijwilligheid;
- rekening is gehouden met de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Deze wet bepaalt dat gegevens alleen mogen worden gebruikt voor het doel waartoe ze zijn verzameld, en regelt onder andere de wijze van opslag en de bewaringstermijnen.

Wordt PMO ook in het buitenland uitgevoerd?

De kaderrichtlijn van de Europese Commissie uit 1989 over veiligheid en gezondheid op het werk, geeft in artikel 14 het PMO (workers' health surveillance) een belangrijke plaats. Elke lidstaat van de EU moet het PMO een plaats geven in de nationale wetgeving. Er zijn wel verschillen tussen de lidstaten. PMO heet in het Verenigd Koninkrijk health surveillance, in Frankrijk spreekt men van de visite annuelle en in Duitsland worden op grote schaal Arbeitsmedizinische Vorsorgeuntersuchungen uitgevoerd. In enkele Zuideuropese landen is een jaarlijkse geneeskundige verklaring vereist dat men (nog) geschikt is voor de eigen functie.

De International Labour Office (ILO) heeft richtlijnen geformuleerd voor een technisch en ethisch verantwoorde uitvoering van de gezondheidsbewaking van werknemers.

Waar kan ik meer informatie vinden over PMO?

- Leidraad Preventief Medisch Onderzoek. Utrecht: Kwaliteitsbureau NVAB, 2013. Gratis te downloaden via www.nvab-online.nl onder Richtlijnen en Leidraden.
- Technical and ethical guidelines for workers' health surveillance. Geneva: ILO, 1998. Zie: <http://www.ilo.org/public/english/protection/safework/cops/english/download/e000017.pdf>